

מאור עיניים למען ידעו דורותיכם

בס"ד

למען ידעו דורותיכם – לחיות את הסוכה מבפנים

רבי אשר היה אומר:

אל תחפש קדושה בעננים – היא מסתתרת באוהל של הסוכה.

האדם לומד תורה, שומע שיעורים, קורא בספרים, נוהג כהלכה, אבל כמה פעמים הוא באמת מחובר? כמה פעמים הוא טועם "טעם של תורה"? יש רגעים של השראה – ואז הכול דועך. הידיעה נשארת בראש, אבל לא יורדת ללב.

והמאור עיניים שואל:

איך ייתכן שיהודי חי בתוך התורה – ולא טועם את טעמה? והוא עונה: חסרה **הדעת** – החיבור הפנימי. לא הידיעה, אלא ההרגשה של הידיעה. היכולת להפוך "לימוד" ל"חיים".

משל האכילה והראייה

תאר לך אדם שרואה מאכל טעים – רואה, אבל לא אוכל. הוא נהנה מהראייה, אך לא מן הטעם. ואם לא רואה ולא אוכל – אין לו כלום.

כך גם אנחנו לפעמים עם התורה. אנחנו "רואים" את התורה, מכירים את המילים, אבל לא "אוכלים" – לא טועמים את הטעם הפנימי, לא נותנים לדבר לעבור דרך החיך של הנפש.

גיסו של ר' אשר, הרה"ח ר' חיים אליהו שטרנברג זצ"ל, היה אומר:

"מה אנו = די ווילסט וויסען ווער דו ביסט.
מה חיינו = פון וואס דו האסט חיות – דאס ביסטו".
[רוצה לדעת מי אתה? תבדוק ממה יש לך חיות].

והמאור עיניים אומר:

הסוכה נועדה להחזיר את הטעם – שנרגיש את התורה בגוף, בנשימה, באכילה, בשתייה. לכן כתוב: **"למען ידעו דורותיכם"** – שלא רק ידעו מבחוץ, אלא **יטעמו מבפנים**.

דעת פירושה לא רק ידיעה.
דעת = מודעות. דעת = חיבור.

מאור עיניים למען ידעו דורותיכם

דעת הסוכה

הסוכה איננה רק סכך ודפנות.

היא **דעת חיה**.

האדם נכנס אליה כדי לחיות רגע של אמת:
שהכול ארעי, שהכול נושם,
שאינן קבע מלבד הבורא.

העולם שלנו מלא קביעות – בית, עבודה, עשייה, זהות.
אבל הסוכה מחזירה אותנו למקום של "עראי" –
למקום של תוהו ובוהו קדוש,
המקום שבו הכול מתפרק כדי להתחבר מחדש.

זו הסיבה שהמאור עיניים קושר את הסוכה ל"דעת".
כי דעת אינה לדעת משהו חדש –
אלא לדעת את אותו דבר **מבפנים**.
לדעת שה' נמצא בתוך הכול, גם בתוך הארעי, גם בתוך התוהו.

חסד שמוליד דעת

כדי להגיע לדעת צריך לב פתוח,
והפתיחה הזאת קורית דרך **חסד**.

כשאדם עושה חסד באמת –
הוא יוצא מעצמו, מה"אני" שלו,
ומשם מתחיל להבין מה זה ה'.

אברהם אבינו לא התחיל מהתגלות שמימית,
הוא התחיל מאוהל פתוח – מאכילה ושתייה לאחרים.
ומתוך זה הגיע ל"יחזו את האלוקים ויאכלו וישתו".
כשהוא נתן לזולת – נפתח בו הלב להבין את אלוקיו.

ר' אשר היה אומר:
"מי שחושב שיכול להבין לפני שנתן – עוד לא הבין כלום".
זו הדרך לדעת – לא דרך השכל, אלא דרך הנתינה.

תנועה מתמדת – "ויסע אברם הלך ונסוע"

קדושה איננה בית – היא **תנועה**.
מי שחושב שכבר הגיע – נעצר.
ומי שמסכים לנוע – מגלה.

"ויסע אברם הלך ונסוע" –
לא להגיע, אלא להיות בדרך.
הסוכה היא אותו "בדרך" – מקום עראי, פתוח לרוח.

ר' אשר היה אומר:

מאור עיניים למען ידעו דורותיכם

“אצל הקדושה אין ‘הגעת’, יש רק ‘אני הולך’.
כל עצירה היא כבר ירידה – וכל תנועה היא חיים”.

הלולב – הלב המשועבד

המאור עיניים קורא ללולב “לו לב”.
כל ההולכות וההבאות – זו נשימה של הנשמה.
בהולכה אתה מרים את הלב אל ה’,
ובהבאה אתה מקבל חזרה אור חדש.

זו העבודה הפנימית של סוכות –
לא רק לנענע בידיים,
אלא לנענע את הלב.

ר’ אשר היה אומר בחיור:

“כשאתה מנענע לולב – תחשוב שאתה מנענע את הלב.
זה לא אתה מחזיק אותו – זה הלב שמבקש לחזור לבעליו”.

בין השמשות – הרף עין של הדעת

בעולם יש יום ולילה – חסד ודין.
אבל יש רגע ביניהם – **בין השמשות** –
רגע שאין לו הגדרה.
לא יום, לא לילה.
הרף עין.

שם מתגלה ה’.
שם מתהפך החושך לאור.

ר’ אשר היה אומר:
“כל המלחמה של האדם היא על הרף עין אחד”.

אם תדע להחזיק רגע אחד של **דומיה**,
של סבלנות,
של לא לברוח מהחושך –
תראה איך האור מופיע לבד.

תשועת ה’ כהרף עין – לא במעשה, אלא בהמתנה.
מי שנשאר שם – מגלה יום חדש נולד מתוך החושך.

בין השמשות זה לא רק זמן ביום –
זו תודעה.
בין תקווה לייאוש, בין הצלחה לנפילה.
מי שמחזיק שם – מגלה שכל לילה הוא רק מעבר ליום חדש.

מאור עיניים למען ידעו דורותיכם

עבודת הסבלנות – דומיה של סוכה

הצדיקים לא ברחו מן התווה.

הם ישבו בו – בדומיה.

כמו שאמר האמרי יוסף:

“לא גבה לבי – אתרוג.

לא רמו עיני – הדסים.

לא הלכתי בגדולות – לולב.

ובנפלאות ממני – ערבה.

אם לא שיוויתי – קיבלתי מידת השתוות.

ודוממתי – בסוכה.”

תהילים קל"א

ר' אשר היה אומר:

“כשאדם שותק מול הצער – הוא אחד עם הבורא.”

בדומיה – אתה נותן לבורא לדבר.

זו הסוכה הפנימית – השהייה בתוך העראי,

בלי לרצות להבין הכול,

רק להיות שם עם ה'.

זו סוכה של אמונה פשוטה –

דעת שנשארת מחוברת.

כי “חכמה ובינה – תרין רעין דלא מתפרשין.”

הדעת מחברת ביניהן.

בין השורות – איך זה פוגש את החיים

כשאדם לומד להפסיק לרוץ –

פתאום התורה מדברת אליו.

כשהוא אוכל ושותה בשלווה –

הוא טועם את האלוקות שבתוך הטעם.

סוכה זה לא רק חג – זו תודעה.

להיות בתוך חיים ארעיים,

ולדעת שבתוך הארעיות עצמה יש יציבות של נצח.

זו דעת הסוכה.

לדעת מבפנים

המאור עיניים אומר – “למען ידעו דורותיכם.”

ור' אשר היה אומר – “תדע, אבל מבפנים.”

לא מהראש – מהחיים עצמם.

הדעת איננה בספרים,

היא בין השמשות של הנפש,

ברגע שאתה מפסיק לשלוט.

האדם נולד שוב בכל יום.

וכל יום יש לו סוכה חדשה –

מקום קטן, זמני, פתוח לרוח.

מאור עיניים למען ידעו דורותיכם

בין השמשות שבין שמש של אתמול לשמש של היום,
לא אור ולא חושך – אלא אין־סוף גוונים של אפור.

מנץ החמה כשהאור יורד ונעלם, ועד חצות לילה –
נשאר רק רשימו מן האור הקודם.
ובחצות – "חצות לילה אקום להודות לך" (תהלים קי"ט).
מחצות ועד הבוקר מתגלים שוב הגוונים,
עד שנולד יום חדש – "להגיד בבוקר חסדך" (תהלים צ"ב).
כך בכל רגע – היום הישן מתבטל, והחדש נולד
ומחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית.

מתנה טובה

המאור עיניים מסיים:

"מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה".

ואפשר לומר:

"מתנה טובה יש לי בבית גנזי – וסוכה שמה".

כי הסוכה היא גם שבת של שבעה ימים.
שבת מלמדת אותך לעצור.
סוכה מלמדת אותך לחיות את העצירה באהבה.

שבת – לדעת שאין אתה.
סוכה – לדעת שה "אין" הזה גם מחבק.

ר' אשר היה אומר:
"ה' מחפש מקום לשכון בו.
לא בית של שכל – אלא לב שמוכן להרגיש".

זו הסוכה.

זו הדעת.

זה "למען ידעו דורותיכם".

שכל דור ילמד לא רק לדבר על אמונה –
אלא לחיות אותה,
לטעום אותה,
ולשתוק בתוכה.

והלב נשאר שקט.
בתוך הסכך, בין טיפות הגשם,
בין חושך לאור,
מתנפנת נשימה אחת של יהודי שידוע –
לא מהשכל, אלא מלב שמרגיש:
יש ה'. והוא פה.